

NHI-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI ĐƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38 - Cholon

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1. - Kiểm sắc bổ hườn (Trị bệnh đản đàng suy) Mỗi gói giá	3\$ 00
2. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	1 00
3. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 25
5. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 16
6. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói 10 gói giá	0 19
7. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói và thuốc hườn giá	3 00
8. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói và thuốc hườn giá	1 00
9. - Huyết thanh (Trị bệnh ho) Mỗi gói và thuốc hườn giá	0 10
10. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
11. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 30
12. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 60
13. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 30
14. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 35
15. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 10
16. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 10
17. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
18. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
19. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
20. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
21. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 06
22. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 50
23. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 25
24. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 10
25. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 19
26. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 30
27. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	1 30
28. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 10
29. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 30
30. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 26
31. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 30
32. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 30
33. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 80
34. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 40
35. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
36. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 60
37. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 40
38. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 25
39. - Phòng thấp (Thuốc đản trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 15

Bổn-đường hàng năm gửi một lòng cứu thế tử nhân, cho nên chúng tôi hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy cuốn e Được tánh phục pháp (Chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kỹ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có (ít thì xin, thì Bổn-đường lập tức gửi liền e hàng hễ sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.
Tirage: 1.500 exemplaires.

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN CHÁNH-SẮT

Ng. ch. Sắt

NÔNG-CO MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NAM THỰC 18
Ngày 6 Mars
1919

農 賈 茗 談

Số 102
Ngày mồng 5 tháng Hai
năm Kỷ-Mai

MỖI THÁNG ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS Francs de Colonies</p> <p>Un an..... 206.00 Six mois..... 12 00</p> <p>Les abonnements sont payables d'avance</p>	<p>Chủ nhân:</p> <p>F. CAVAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút:</p> <p>Nguyễn-chánh-Sắt</p> <p>Đại-biểu:</p> <p>Đặng-thúc-Liêng — Nguyễn-viên-Lầu</p>	<p>PUBLICITE ANNONCES LEGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0-065 de large... 1950 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>BAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin ghi theo, hoặc đến tại Bộ-quản mã thương nghị.</p>
--	---	---

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Canton. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đừng quên tiền trước

MỤC LỤC

<ol style="list-style-type: none"> 1. Phải văn hồi quyền-lợi của ta. 2. Mất lòng trước được lòng sau. 3. Về việc xuất cảng lúa gạo Nam-kỳ. 4. Long-xuyên nông-nghiệp tương tế hội 5. Thế giới tân văn. 6. Như Tây nhứt-trình. 7. Thơ tin văn lai. 8. Ai tin. 	<ol style="list-style-type: none"> 9. Hồi thì phải mới. 10. Cầm ơn mà cũng thờ than. 11. Minh tạ lương-y. 12. Tự-do điện đàng. 13. Bất bình tức mình. 14. Có giáo-đức mới thành non tữ 15. Túc-Kiên.
--	---

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG

TIỆM LỚN TẠI QUẢN-ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-TRUNG-HUỒN

với nước trà. Các đơn-bà đã thí phải dùng nước...
CỦ IN : Những đồ-hàng-sỹ, quần-lụa, hàng...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

TỔ sanh dục thầy

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên người Y-thuật đã nghiên cứu...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

- Về các chứng bệnh,
- Một nửa cân gạo,
- Nồng lạnh nhất đều,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt hóa miễn dịch,
- Đau bụng dịch khuẩn,
- Trứng phòng trứng đều,
- Hệ sinh nhóm sự,
- Chất gốc-sanh học,
- Một nửa kết tinh,
- Nhiệt mới cũng minh,
- Tinh thần hải hoạt,
- Trứng thế phát nồng,
- Thủy thể kết phục,
- Vì chứng tiêu hoá,
- Đi ghe đi sông,
- Sơn phòng thanh khí,
- Đa ngàn hải sản.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

Nhĩ-khoa cũng có-tặng

Cả trị cho các cấp chứng kinh phong, cũng...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

Ông như thoát nóng, thoát lạnh, khi mới, khi già...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

Đẹp trường con

Thuốc này để trị các bệnh lỵ, hoặc đại...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

TRAI THỢ MỘC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa
Tại chợ Lát-Thiếu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là:

- Bàn ăn mộc-đá đôi, có chân 2 kiêu. — Bàn
- Ăn mộc-đá tròn có kẻ thành. — Bàn
- Mộc-gỗ liền 4 kiêu. — Bàn tròn 4
- trụ mộc-đá. — Bàn tròn 4 trụ mộc-chà. — Bàn
- xây gỗ mộc-liền. — Bàn lau 12 trụ. — Bàn
- khách (salon). — Bàn rượu (apéritif) 3
- kiêu. — Văng một chơn tiện, văng gỗ
- hai, và văng ba. Tủ thờ, chôn 3 kiêu; Tủ đồ,
- Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte
- paraphie et chapeau), Trụ kiền (colonne)
- gỗ bản-kết (Banquette), ghế ngồi 5 kiêu,
- ghế Đàng nguyệt, bàn viết 3 kiêu, văng
- một băng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiêu thời, bằng cây...
Thập quới ông có muốn đóng các món...
Đi chợ Lát-Thiếu đường ra công-ty học

Cửa trại mộc
của tôi

LỢI RAO

Khách cũng tên bằng qua khách đượ...
Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

ANTOINE BÀU, đôn lĩnh
Số 68, Avenue Gambetta

NHI-THIÊN-ĐƯƠNG

PHARMACIE ASIATIQUE
Số 38, Rue de Canton. — Chợ-lớn
Tiệm chính ở tại Chợ-lớn, đường Lương-Vỹ, thành phố Sài Gòn

Sưu-Độc-Linh-Đượ

Độc-Hoàn là một chất giết độc trong đời văn-minh thế-giới, nó mang kỳ...
Chức năng của nó là...
Độc-Hoàn là một chất giết độc trong đời văn-minh thế-giới, nó mang kỳ...
Chức năng của nó là...

Độc-Hoàn là một chất giết độc trong đời văn-minh thế-giới, nó mang kỳ...
Chức năng của nó là...
Độc-Hoàn là một chất giết độc trong đời văn-minh thế-giới, nó mang kỳ...
Chức năng của nó là...

Độc-Hoàn là một chất giết độc trong đời văn-minh thế-giới, nó mang kỳ...
Chức năng của nó là...
Độc-Hoàn là một chất giết độc trong đời văn-minh thế-giới, nó mang kỳ...
Chức năng của nó là...

- Phòng thấp đau xương,
- Thư-la là khí,
- Đau bụng loét-nội,
- Huyết khô huyết độc,
- Giết độc lấy lỵ,
- Hạch nơi chỗ độc.

Mỗi hộp 3 hộp, giá là..... 10 00

Thơ vậy mới phải

Mỗi nghe qua cái Đê-núc cuốn thơ, ai cũng cho rằng là, chừng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vậy anh em chúng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đọc thơ là thế vậy mới phải?

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán, tại quán Nồng-cô-Min-Đam Saigon và quán Đại-Việt-Tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CỦ GIÁ VÀ CỪ TRÀM

Kính chào Lục-châu chủ quán-từ rồ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Calong Trám và Calong giá, dài vựa nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, đủ dùng mà ăn ngon nhà, hay là dùng để cúng đũa, như Liệt-vi muốn mua bao nhiêu hoặc hàng nào thứ nào xin viết thơ cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho giá cho đến nhà cho Liệt-vi.

Nay kính

TRẦN-TÂN-TÀI

Marchand de bois à Rachgia.

NAM-HÔNG-PHÁT KHÁCH-SANG

Đường Bénédictin Bernard, số 106 ngang gần hồ lớn Saigon-Group tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xo máy, đồ ăn uống và đồ ăn uống.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Qui-quan, Qui-thích ở xa muốn mua đồ ăn vật dụng thì tôi mua giùm, miễn kỳ lưỡng gửi tới chỗ ở mới xong.

NAM-KỶ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lộ làm giấy Nam-kỷ hiệu là: Nam-kỷ chỉ cuộc công-tử, nay lập để ghi thành lời, nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giấy rách. Lục-châu như ai có giấy lộn bất kỳ là giấy chỉ, hoặc giấy rách như là giấy vải, giấy lụa, thì công-tử đến mua hết.

Giá mua như vậy:

1- Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kítos

2- Giấy rách lộn loại mua 3\$00 mỗi 100 kítos.

3- Giấy rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kítos.

Trừ ra nỉ và giấy đen thì không mua.

Như ai có các thứ giấy lộn và giấy rách đủ nói trên đây, xin hãy đem đến tận ngành của Công-tử tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-kỷ mua cho.

PANIERMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE 'Micheł THO' 93, Rue Catinau - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, đầu và xà bông thơm, phần thoa mặt, vở, giấy lung gia, đường Catinau số 93, ngay nhà in và bán sách đường C. Anbít và Pils (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng lột tóc sạch sẽ, giá rẻ. Lành in các thứ áo, sách, sổ dùng trong làng. Tủ, bàn sách vẽ cho học trò, mực viết v.v. Bán thơ, truyện đủ thứ, sửa may may may và các hiệu. Lục-châu quán-tử muốn mua món chi, tìm tới không có tôi cũng sẵn lòng mua đùm cho có mà gửi chẳng nề công. Micheł LE-VAN-THO.

DAU ESSENCE HAY LAM

Dầu Essence de Menthe của ông Louay-Vi-tê-sanh chế ra, khử độc hay lắm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đóm, có phong, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, sốt mui, nhức đầu, đau bụng, hoặc bị kiến phong, thầy đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên tuân theo.

Tại tiệm Nhì-Thiên-Đường Cholon có bán

Giá: Mỗi ve..... 0\$25 Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MINH HANG DENIS FRERES làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Dương mà thôi.

Hộp quẹt này gửi bán lẻ khắp nơi, có một su nhỏ một hộp mà thôi.

NÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

Phải vàn hồi quyền-lợi của ta

Hôm tuần rồi chúng tôi đã có luận rằng vì Annam ta đi sai bước đường, cho nên mỗi một thầy đều chịu ếp, chúng tôi lại cũng có chỉ sơ mảy chỗ Annam ta bị ếp cho đồng-bang rõ biết nữa. Song chẳng biết đồng-bang đọc bài ấy rồi thầy cái tình-cảnh như thế mà có đau lòng cho cái địa-vị gay go của chúng-tộc ta chăng? Chớ chúng tôi cảm bực mà tả cái cách-trương ấy rồi thì chúng tôi rất xôn xang bức rứt khổ chịu là đường nào!

Nghĩ vì Khách-trú là người, mà chúng ta đây thiệt cũng là người, cũng đồng nhân-loại như nhau, họ lại là người ta ngu trong xứ ta, mà sao họ được đứng trên, còn ta lại cam bẽ đứng dưới hoài như thế?

Chúng tôi đây vốn chẳng có tài kinh-tế, nên chẳng dám xừng ra mà lãnh phần chi nẻo đàng đường cho đồng-bang cạnh tranh quyền-lợi với Khách-trú. Thiệt chúng tôi chỉ có tro tro một khối nhứt-trường vì dân vì nước bấy nay, nên chúng tôi hàng trú nghĩ tìm kiếm phương-châm mà làm cho rộng rãi cuộc lý-tài cho chúng-tộc ta mà thôi; nhờ vậy mà chúng tôi mới thầy rõ được chút ít trong những đường-lợi nội hại của dân-tộc ta.

Nay chúng tôi xin bày tỏ cái ý-kiến của chúng tôi ra sau đây

cho đồng-bang xem thử, hoặc theo cái phương-châm này thì chúng ta sẽ có thể mà vậy vùng cho khỏi bị khách-thương đè ếp nữa hay chăng?

Hiện nay các nước trong hoàn-cầu này, từ Âu-châu qua Mỹ-giới, xứ nào cũng cần dùng gạo lúa, chớ chẳng phải mảy nước ở miền Bắc đồng-này mà thôi. Còn những xứ mà số lúa gạo nhiều, cũng không hết đem số dư mà bán cho ngoại-quốc thì chẳng bao nhiêu. Ấy vậy mà người mua đồng cón người bán thì, tác nghiệp lúa gạo phải thành ra một vật rất qui bán, sự mua bán lúa gạo thành ra một thời lợi rất to tác là đường nào.

Trong Nam-kỷ ta đây số dân thì ít mà số lúa lại nhiều, nên mỗi năm lúa dùng không hết phải bán cho ngoại-quốc. Khách-trú đến thầy cuộc xuất bán lúa gạo nơi xứ ta là một mặt lợi to, bên lập thì ta nhàn nhàn cho lớn rồi mua lúa của ta đem về xay đập bán lại cho nước khác. Có nhiều nhà đại-thương Langsa ở Saigon cũng thầy rõ mặt lợi ấy nên thường dùng hay chịu mỗi bán gạo cho các nước. Song mảy nhà ấy không có nhà mảy nên họ chịu mỗi rồi thì phải mua gạo của nhà mảy Khách-trú mà bán lại. Và nhà mảy thì nhiều, còn người chịu mỗi bán lúa gạo cho ngoại-quốc cũng nhiều; nên họ sợ nên cạnh tranh thì phải thất lợi. Bởi vậy mảy nhà mảy họ mới hiệp nhau mà làm một hội Trương-tê; mảy nhà Khách-trú chịu mỗi bán lúa

cho ngoại-quốc cũng hiệp nhau làm một hội Trương-tê; mảy nhà Langsa cũng vậy, đầu đầu họ đều có hội của họ muốn làm việc chi thì họ bàn tính với nhau trước, rồi làm sự với nhau một cách như nhà mảy định xay mỗi tạ lúa ăn bao nhiêu tiền, công, định mua mỗi tạ lúa bao nhiêu tiền, thì rập với nhau một giá. Mảy nhà chịu mỗi bán gạo cho ngoại-quốc lẽ định phải bán giá nào thì cũng đồng nhau mà bán một giá ấy.

Bởi có đó cho nên xưa nay ta có lúa, mà ta không được hưởng lợi, vì lúa của ta mà họ muốn định giá, ta cũng phải chịu, nếu ta không bán cho họ thì bán cho ai; họ mua rồi họ bán lại cho ngoại-quốc giá bao nhiêu ta cũng không biết được, đầu cho ta có biết họ mua về rồi bán mặc có lời nhiều, thì ta cũng không thể nào dành chia số lời ấy được. Lấy đó mà suy thì chúng ta chẳng khác nào kẻ ra công trồng cây chường có trái nhường cho thiên hạ lợi hải. Ấy vậy, đầu đồng-bang ta khuyến khích nhau quản khai Nông-nghiệp thế nào, đầu dạy nhau làm ruộng lựa giống lúa nào phải để riêng theo giống này, đầu gia tâm khai phá, cho hết số đất hoang vu trong Nam-kỷ này dâng cây lúa đi nữa; mà nếu đồng-bang ta không có thể bán thẳng lúa của ta cho ngoại-quốc được, không thoát khỏi tay Khách-trú làm trung-gian đó, thì ruộng đất của ta nhiều thêm chừng nào, Nông-nghiệp ta tinh tấn chừng nào, thì

lo có một nghiệp ruộng là cốt chỉ; làm một năm thắng rường, chờ qua đến ngày lúa chín, lo gặt cho mau, rồi ước trông cho lúa có giá đặng bán mà đong thuế, và mua đồ dùng cần kiệp.

Nay mà quan trên định xuất cảng các tháng như trước đó, nhằm kỳ đong thuế của mỗi người, thì làm sao mà bán cho được giá, dầu mức thuế cũng phải bán với cho khách-trú mà đong thuế và mua với bỏ các vật phải cần dùng. Dầu giá mấy cũng phải bán này bán nọ. Than ôi, thiệt hại trước con mắt thầy rói, dầu ai thông thạo thế nào cũng phải làm giàu cho khách-thương trong cơn túng thiếu.

Theo ý ngu của chúng tôi tưởng rằng quan Nguyễn-soái định xuất cảng hữu hạn đồ đá vì ngại nghề mua mangan nhiều nơi thất bại, xuất cảng thông thả thì dân sự phải đời khác ấy là để ngăn thương xót lẽ dân trong thuộc-địa của ngài cai trị.

Chúng tôi ước ao cho chỉ mà việc xuất cảng hữu hạn đó, để qua lối tháng Jun sẽ độ tình hình dân sự rồi cho xuất cảng hữu hạn hoặc là cấm xuất cảng từ tháng Jun đến tháng Décembre; còn tháng Février, Mars, Avril, và Mail là mùa lúa của dân bán mà đong các sản thuế và mua đồ dùng cần kiệp, cho xuất cảng thông thả thì mới có sự lợi cho dân nghèo, vì dù một trăm người có một người giàu còn chin mười chín người nghèo, luận cho cùng thì một việc rất hại to cho dân nghèo lắm lắm.

Vậy xin ông lý lẽ ông ơn và vì đều công-ích mà tỏ hết các việc lợi hại của chúng dân kêu nài đây cho thấu tai quan, Nguyễn-soái với quan Toàn-quyển, được cho xuất cảng tháng Février, Mars, Avril, và Mai, mà cứu đến thiệt hại cho dân trong sáu tỉnh thì rất may mắn cho Nam-kỳ mà mới cái âm mưu của ông lại càng cao hậu.

Xin ông kêu nài với quan trên ra thể nào rồi ăn hành vào qui báo của ông và hải này công ăn hành cho lục-châu nhân làm.

Nay kính.

Chàng dân Nồng-nghiep trong tỉnh Rach-gia đồng khau bài.

Chữ vi Nồng-gia.

Lời của các ông kêu nài đây là theo lời nghị ngày 9 Février 1919, cho xuất cảng mỗi tháng có 20 ngàn tấn, (mỗi tấn là 1 ngàn ki-lô) chứ mới đây đã có lời nghị của quan Toàn-quyển nhằm ngày 19 Février 1919, định cho xuất cảng thêm trong tuần hai tháng Février và Mars thì 1 trăm 2 chục ngàn tấn, nhằm 1 triệu 8 trăm ngàn tạ; còn trong tháng Avril và tháng Mai thì mỗi tháng 60 ngàn tấn, nhằm mỗi tháng là 9 trăm ngàn tạ. Tuy vậy chờ thỉnh thoãn đây Chánh-phủ cũng còn chước lượng thế nào mà bảo toàn quyền lợi cho Nồng-gia, chứ không lẽ Chánh-phủ làm nợ mà để cho chúng ta bị khách-thương đê ép dần mà các ông phông ngại.

Luôn đáp nầy bổn-báo cũng xin giải rõ cái vấn-đề xuất cảng lúa gạo cho những máy ông phiên trách bổn-báo hôm rày đây cho tường tặc những sự lợi hại là thế nào.

Trong 4 năm trời cũng vì việc bình hòa bên Âu-châu mà nó làm cho rúng động cả hoàn-cầu, phẩm cuộc sinh nhai dân đồ thấy đều đình trệ, lại thêm giá bạc càng ngày càng cao, làm cho sự bán lúa gạo Nam-kỳ ta cũng vì đó mà phải giá go nhiều nỗi; nhưng Nồng-gia và điền-chủ thấy đều bị hại biết bao? Bởi đó cho nên, dân Việt-Nam ta ai nấy đều một dạ thoát lòng, kể thì lấy thân mà trả nợ, người thì đem của mà đến ơn, ước mong cho mau thấy cuộc bóa-bình, mà hưởng chung quyền-lợi.

May mắn thay cho Mầu-quốc ta đã trờ tăng khừ bạo mà được toàn thắng một cách rất vinh diệu vô cùng. Nhưng mà, khi nền trời cũng chiu lộng, cuộc đời lừa vạ tang, thì lúa Nam-kỳ liền phải giá. Những Nồng-gia cũng điền-chủ ai là người không hơn khổ vui mừng, vì xứ Nam-kỳ ta đây sở dĩ có một nghiệp Nồng mà làm cần bần, nên bề lúa phát giá cao thì dân mới giàu nước mới mạnh.

Nhưng có nhiều người chẳng xét cho xa, thấy lúa phát giá cao, thì lại ước ao cho Chánh-phủ cấm ngặt chẳng cho xuất

cảng, vì sợ cho xuất cảng rồi máy điền-chủ bán hết lúa mà dân nghèo phải tội. Các ông sợ như vậy cũng phải, vậy chờ bổn-quân đây lại lòng dạ nào mà chẳng biết thương dân nghèo khổ hay sao?

Nhưng nghĩ vì máy ông điền-chủ lớn, thì trong 10 ông đê hết 7, 8 ông có nợ, hoặc hỏi về mà khai khẩn ruộng thêm, hoặc bao cho tá-điền là đều cần nhất. Giả như một ông chủ-điền lớn, có nợ chừng 2 chục ngàn đồng; mà năm ấy thu được 4 chục ngàn giá; như Chánh-phủ cho xuất cảng thông thả, lúa phát giá lên 1 giá một đồng, ông điền-chủ ấy bán chừng 2 chục ngàn giá, thì đã đủ mà trả nợ rồi; còn lại 2 chục ngàn giá thì không gặp chi bán, hoặc bán thì hơi mà lấy bạc, còn lao nhiều thì để lại cho vay, hoặc nuôi tá-điền, thế thì dân nghèo làm sao mà đời.

Nếu Chánh-phủ mà cấm ngặt không cho xuất cảng, lẽ thiên giá lúa phải sụt, hoặc 4 cắt hoặc 5 cắt 1 giá, thì ông điền-chủ ấy phải ép mình mà bán rẻ hết 4 chục ngàn giá lúa của mình đó thì trả mới nổi cái số nợ hai chục ngàn đồng; lại còn thuế khóa là khác nữa. Ngồi coi sự cấm ngặt cũng nó hại cho nông-gia là dường nào, mà lại có ích chi cho dân nghèo chút nào hay sao? nên bề cấm ngặt cũng chừng nào, lúa sụt giá chừng nào, thì máy ông điền-chủ lại càng phải bán lúa nhiều chừng này chứ. Rồi các nhà máy khách-tuấn sản vốn, thừa dịp rẻ mua trữ lại đó, e sợ lúc cho xuất cảng mà bán giá cao, đi rồi thì thì cũng làm giàu cho khách-trú nữa.

Nếu nay mà ta muốn cho lường toán; chẳng hạn cho Nồng-gia mà dân nghèo cũng khổ đời; thì chỉ nhờ có máy ông địa-hạt hội-đồng là người thay mặt cho dân trong mỗi tỉnh, máy ông phải tỏ cho quan Chủ-tỉnh hay những sự cơ cần của dân là thế nào, rồi xin Ngài xuất trả mà hỏi các làng, cho biết trong làng số dân nghèo khổ bao nhiêu? Phải có lúa bao nhiêu cho đủ; rồi xin xuất công-nợ ra mua lúa mà dự phòng, để thỉnh thoãn bán lại cho dân ăn cần chừng mà chờ mùa khác; hoặc cho vay hay là bán lại cho máy ông điền-chủ đem về mà

phát cho tá-điền, thì có thể nào mà bán phải đời.

Chỉ chi mà trong nãi hạt đều có một hội Nồng-nghiep tương tế đã lập thành rồi, thì cái trách-nhậm này các hội phải lo; chứ có đâu mà chúng ta phải làm cho nhọc lòng Chánh-phủ.

Như mới đây bổn-quân có nghe rằng hội Nồng-nghiep tương-tế Long-Xuyên đã hết lòng lo làm cho dân, lại cũng nhờ có sự quan Chủ-tỉnh Le Bret, nên đã mượn được 6 chục ngàn đồng về tiền công-nợ của địa-hạt, mua lúa trữ để để dành mà bán lại cho dân cho khỏi cơ hàng khốn đốn; Ấy có phải vậy không mà lường tiền hay không? Một là Nồng-gia và điền-chủ bên được lúa mà lấy lãi và đong thuế; Hai là những dân nghèo khổ khỏi sợ hết lúa mà phải cơ hàng. Thiệt là một đức âm-đức rất lớn lao của quý hội Nồng-nghiep Long-xuyên đã bữa khắp cho dân trong bốn tỉnh đó.

Vậy thì các tỉnh khác nên bị thất mùa, há chẳng biết nơi lấy lương lương này làm theo mà cứu dân cho khỏi đói hay sao?

Chỉ như lúa mà không có giá thì dân cho Chánh-phủ mà có cấm ngặt cũng đi nữa, thì nhà máy họ chẳng bán ra cho ngoại-quốc được mà thôi, chờ họ mua về họ trữ thì ai cũng họ được.

Còn như: g Nồng-gia và điền-chủ lợi gấp đôi đồng tiền, phần thì lúa rẻ, nên phải về sạch vừa sạch hồ mà bán, đã g lấy đồng tiền cho đủ xây xài. Chừng ấy những dân nghèo đói có đến mà ngăn e sợ lúc cho xuất cảng mà bán giá cao, đi rồi thì thì cũng làm giàu cho khách-trú nữa.

Nguyễn CHÁNH-SẮT.

Giá lúa giá bạc

Lúa mới tạ 68 kilos chở tới nhà máy.	
Lúa mới từ 3\$60 tới 3\$.70	
Kho nhà nước	41.50
Hàng Đông-Dương	4.50
Hongkong Shanghai	4.50
Chartered Bank	4.50
Banque Industrielle de Chine	4.50

Long-xuyên Nồng-nghiep Tương-tế hội

Thập thập

Vậy tôi ước ao cho hội cai quản năm nay hết lòng lo cho thành tựu mà nghề này, được vậy, thì lý nào những người chưa vào hội lại chẳng xin vào cho công mà hưởng lợi.

Kính mong với xin biện bạch việc xuất phát của hội Nồng-nghiep tương-tế từ ngày 24 Mars đến ngày 4 Décembre 1918 cho các ông rõ.

SỐ THÀ

Thủ tiền chung của 92 người đứng lập hội, mỗi người đóng 1\$00	= 92\$00
Thủ tiền chung của 410 người vô hội, sau khi hội thành lập, mỗi người đóng 1\$50	615.00
Thủ tiền phụ cấp của quan chủ-tỉnh lấy tiền Công-nợ của làng mà cho	160.00
Cộng số thà	867\$00

SỐ XUẤT

Xuất tiền giúp quốc-trái trong năm 1919	155 \$00
Xuất tiền in 2 000 số, điều lệ của hội đồng phát cho hội-viên	206 95
Xuất tiền số phí trừ cho máy người hội-viên đi viếng nhà máy ông Gressier và tiền mua giấy mực, viết, báo thơ, có gởi thơ v. v.	131 19
Cộng số xuất là	493 \$14
Nếu trừ cho số thà thì còn dư lại trong túi của hội là	373 \$86

Hiện trạng hội Nồng-nghiep Ngân-hàng.

Hội Nồng-nghiep Ngân-hàng của ta thành lập là ngày 26 mai 1918, được quan Nguyễn-soái Nguyễn-phê chuẩn là ngày 20 Juillet 1918.

Các ông cũng chẳng biết lập hội này là thiệt hành một chủ-nghĩa của hội Nồng-nghiep tương-tế của ta. Vấn đề làm giới-thiệu cho hàng Đông-dương với hội-viên của ta. Nghĩa là đứng bộ biết cho hội-viên của ta vay bạc lãng Đông-dương đem về mà mang ruộng đất.

Tuy nhiên các ông cũng thấy sự lập thành và cách làm cho hội đồng-tác được, thì rất cảm ơn là dường nào. Nhưng hay rằng chúng ta nhờ có hội Nồng-nghiep Mytho cũ và trong bước đường mới này, nhưng mà hội ta có canh cái một thì là khoản vì-chất vô tang và khoản thiệt hại vô hạn. Bởi có hai khoản đó mà làm cho nhiều ông hội-viên sinh lòng nghi kỵ. Có lẽ chúng chịu kỳ tẻ vô số cam kết liên lạc, có kẻ lại muốn xin thôi, vì sự việc thường đời trong khi hội lộ vận. Mà cái việc là chẳng thể có được, đã ghe phen quan chủ-tỉnh Le Bret cùng các quan lý-viên trong hội cai quản đã cắt nghĩa cho các ông, song giống hình như các ông chẳng chịu hiểu. Vậy tôi tưởng cũng nên thừa dịp có đủ mặt các ông nhóm đây tôi cắt nghĩa lại một lần cho thấu nữa, họa may các ông mới rõ thấu chăng.

Vậy lại theo cách lập hội Ngân-hàng bên Mytho, thì là luật trong hội hoặc n đi người hội-viên như vốn vô hội một phần bốn, thì phải đem một số đại gia đáng 400 \$00 mà treo vô hội ọi là của vi chất. Như trong hội được một ngàn phần bốn, thì của vi chất được 400.000 \$00. Mà được 400.000 \$00 thì hội-viên được vay đến số đó mà thôi, chứ hàng Đông-dương không cho vay quá số ấy. Như hội

rủi làm là, thì lấy của vì chất đó mà bồi thường; ấy là vì chất hữu hạn, thiết hại hữu hạn đó. Chớ còn trong thì tay chằng phải vậy. Chúng ta nghĩ vì tính ta điều địa rộng lớn, chủ điển phải cần dùng nhiều tư bản mà khai phá và trồng lúa ruộng đất; nếu chúng ta định hạn số bạc vay trên hàng, e khi vay đến hạn rồi thì hết vay được nữa chăng, nên chúng ta mới xướng liên lạc chịu việc thiết hại vô hạn, nghĩa là đầu là thể nào chúng ta cùng nhau chung nhau cho đủ số mà bồi thường, như vậy mà hàng Đông-dương cứ việc cho ta vay không kể là đến số nào; bởi vậy nên chúng ta muốn cho chắc chắn sự bồi thường ấy, chúng ta mới buộc nhau khai hết sự sản và ký tên trong sổ cam kết liên lạc như vậy. Các ông nghĩ coi, người hội-viên muốn vay bạc phải đem của cải mà treo cho hội, hội ngành thì giá của cái ấy rồi, hội cai quản như định cho vay chẳng hề quá hai phần ba giá trị đó, lại hội kiểm sát của Nhà-nước còn xét lại mà giảm bớt nữa, đã xét đi xét lại ba phen như vậy, thì có thể nào làm được. Theo thể lệ của hội, thì hội cho vay trong hạn năm năm, mỗi năm trả lời và trả một góc năm vốn, đúng năm năm thì tất số, tuy vậy chớ cuối mỗi năm, người vay bạc phải thay giấy, nếu lúc thay giấy, mà hội ngành và hội cai quản xét những vật treo cho hội sự giá xuống chẳng bằng giá trị lúc ban đầu, thì hội cai quản có quyền giảm, chẳng cho người vay thay giấy và buộc phải trả tiền, như người vay không có trả, thì hội bán ni từng vật của người vay đã treo cho hội, định lấy vốn lại. Hội cai quản đã có cái quyền mạnh ấy, thì có lo chỉ những vật treo cho hội sự giá đến đời bán không đủ vốn được. Còn một điều khác chẳng nữa, là nếu bán vật treo cho hội không đủ vốn, thì hội còn có phép biến mất, thì hành thì sản rặng khác của người vay bạc, lại cũng có quyền bắt giam thân nữa.

Nói cũng mà nghe, đầu bán những vật treo chẳng đủ trả bạc vốn, thì sự thường bồi cũng chẳng là bao nhiêu, thì dụ: Tên Giáp là hội-viên đem treo một số đất cho hội Nông-nghiệp ngân hàng, hội ngành tại giá đất ấy là 2100 \$ 00 và xin hội cai quản cho tên Giáp vay 1400 \$ 00 (tức là hai phần ba giá trị). Hội cai quản xét lại, như định cho vay 1200 \$ 00 rồi phủ cho hội kiểm sát xem xét lại nữa, có khi hội kiểm sát còn bớt số đó. Thì dụ hội kiểm sát bằng lòng cho y lời bán nghĩ của hội cai quản, nghĩa là cho 1200 \$ 00. Vậy thì tên Giáp được 1200 \$ 00 như cuối năm nó không thể trả lời và một góc năm vốn, thì hội cai quản phải bán số đất đó. Các ông nghĩ mà coi, đầu năm số đất treo đó giá đáng 2100 \$ 00 rồi cuối năm lý nào bán không được 1320 \$ 00 mà trả bạc vốn và lời.

Trong cuộc buôn bán diễn thổ thổ này các ông có thấy khi nào trong một năm mà giá một miếng đất sụt đến 700 \$ 00 không? Hoặc có rủi mà gặp thiên tai như địa chấn (đất động làm sụp mất đất đi) thì mới có hai. Mà xứ Nam-kỳ ta chẳng có họa sơn, đầu lo tại này ầy.

Song, thì dụ cho cùng mà nghe, cuối năm mình bán số đất tên Giáp được có một ngàn đồng mà tên ấy chẳng còn của cải đầu mà mình bán nữa. Vậy thì mình phải lo 320 \$ 00. Xét lại số hội-viên của mình được 500 người nếu lấy số 320 \$ 00 mà chia đồng cho số 500 người thì một người thường có sáu cái tư bạc (0 \$ 64) mà thôi, nhưng chi trong điều lệ của mình nói ai giàu thường nhiều ai nghèo thường ít, tuy sự sản của hội-viên mà chia việc thiết hại. Dường ấy, thì các ông còn nghĩ kỹ đều chi mà chẳng vô hội cho đồng. Hễ vào hội đồng người chừng nào, thì có phải nhờ hề thiết hại chừng này chăng? Dường ấy, thì các ông còn lo sợ một gì mà không khai gia sản, không chịu ký tên tờ cam kết liên lạc đáng hiệp với chủ ý cái hội Nông-nghiệp tương-tê của ta là chủ ý: Tin cậy nhau, liên lạc đoàn thể với nhau, thương yêu nhau, bình vực giúp đỡ nhau, trong cơn mình cần đứng thì bôn trã làm ruộng đặng giúp đỡ kinh tế bản- quốc cho thành vượng, hầu có cạnh tranh quyền lợi cùng người ngoại quốc.

(Sau sẽ tiếp theo)

THE GIỚI TÂN VĂN

(A travers la monde)
DIỄN TIN HAVAS VÀ LYON

Trong tuần mới qua rồi đây quan Thừa-trưởng Clémenceau bị thích khách, n ga bình tại súng, nên Hội Hoà-bình cũng bàn nghĩ sự chi quan hệ.

Các nước Liên-hiệp cho A-lo-mán đình chiến luôn cho đến ngày nghị hoà. Tướng Soai Foch qua thành Trens hiệp với sứ thần A-lo-mán mà ký tên tờ diu chiến rồi. Trong tờ diu chiến có buộc thêm mấy điều này. 1- A-lo-mán không được công-kích nước Pologne nữa. 2- Quan binh không được ra khỏi ranh củ nước Phổ-đ-si (Prusse); 3- phải nạp cho đủ số binh khí công chiến thuyền buồm trong này tờ diu chiến trước; 4- Bình A-lo-mán phải bồi, để số 250 ngàn người

mà thôi. 5- các nước Liên-hiệp được phép kiểm-sát các xưởng làm binh khí của A-lo-mán. Có một tờ báo bên Hồng-mỹ lại nói rằng Liên-hiệp có buộc A-lo-mán phải phá hủy những đồn lũy đã lập trong cựu-loa Helligoland là chỗ trú của chiến thuyền Đức-quốc.

Hội hoà-bình định công nhận Chánh-phủ nước Pologne. Còn sự phần ranh cho nước Roumanie và nước Hongrie thì để cho chiến-cuộc-thương nghị-viện liệu định.

Ông Clémenceau tuy bị thích khách nà qui thể vững vàng. Lương-y mức đạn rồi, song muốn để cho ngai an nghĩ nên cam không cho ai thăm vết g. Có lẽ tuần này ngài sẽ lành bệnh mà tựa chủ hội Hoà bình được.

Chánh-phủ các nước Liên-hiệp và ông Wilson đều có đánh giầy thép cho ông Clémenceau mà tỏ lòng cảm kích khách và mừng cho ngài tảnh mạng được an lành. Hội trưởng Ha-ngh-vi-ên nước Pháp là ông Monestier ra đũa nghị-viện mà tỏ lời oán trách đũa thích khách vô đạo. Ông Renaudel là Lãnh-tự-xã-hội đảng cũng thay mặt cho đảng mình mà tỏ lòng oán trách.

(Trương-soái Berdoulat được báo cứ làm Đê-đốc Kinh-đô Paris thế cho ông Moineur đã từ trần.

Ông Wilfrid Laurier là cựu Thủ-tướng xứ Canada mới từ trần vì người mang bệnh đau bại đã lâu.

Ông Wilson ngồi chiếc tàu George Washington mà trở về Huế-kỳ có chiến thuyền hộ đi. Đi nửa đường bị bão chiến thuyền lật hết, song chiếc George Washington vô hại. Hải-quân-Thượng-thor Huế-kỳ là ông Daniels có cho một chiếc tuần-đường-hạm ra đón mà hộ.

Bên Đức-quốc thì loạ xôn lăm. Ông Hoàng Joachim là con thứ của pph hoàng-Đế A-lo-mán, vợ chồng mới bị bắt về tội mưu đồ phản loạn với Chánh-phủ đàng-quốc và bị đày đọa ra khỏi nước. Tại thành Munich là địa đầu xứ Baviere thuộc này tờ diu chiến trước; 4- Bình A-lo-mán phải bồi, để số 250 ngàn người

mà thôi. 5- các nước Liên-hiệp được phép kiểm-sát các xưởng làm binh khí của A-lo-mán. Có một tờ báo bên Hồng-mỹ lại nói rằng Liên-hiệp có buộc A-lo-mán phải phá hủy những đồn lũy đã lập trong cựu-loa Helligoland là chỗ trú của chiến thuyền Đức-quốc.

Hội hoà-bình định công nhận Chánh-phủ nước Pologne. Còn sự phần ranh cho nước Roumanie và nước Hongrie thì để cho chiến-cuộc-thương nghị-viện liệu định.

Ông Clémenceau tuy bị thích khách nà qui thể vững vàng. Lương-y mức đạn rồi, song muốn để cho ngai an nghĩ nên cam không cho ai thăm vết g. Có lẽ tuần này ngài sẽ lành bệnh mà tựa chủ hội Hoà bình được.

Chánh-phủ các nước Liên-hiệp và ông Wilson đều có đánh giầy thép cho ông Clémenceau mà tỏ lòng cảm kích khách và mừng cho ngài tảnh mạng được an lành. Hội trưởng Ha-ngh-vi-ên nước Pháp là ông Monestier ra đũa nghị-viện mà tỏ lời oán trách đũa thích khách vô đạo. Ông Renaudel là Lãnh-tự-xã-hội đảng cũng thay mặt cho đảng mình mà tỏ lòng oán trách.

QUỐC-ĐOÀN (HÀ-LANG)
CÓ ĐIỀN-TÍN HẸN NHIỀU ĐÁNH QU A NÓI RẰNG SỞ TRẢ NHẬP CẢNG KHÍ TRƯỚC ĐỊNH LÀ 600 NGẪN TÊN, HAY ĐỀ THOANG THẢ AI MUA NẾP CẢNG BAO NHIỀU CỨNG ĐƯỢC.

TURQUIE (THỔ-NHI-KH)
Chiến cuộc tại nân.
Theo số của Chánh-phủ Turkie lập thì từ khi khai chiến cho tới, cuối năm 1918 binh Turkie bị tử-trận hoặc bị đạn rồi đau mà chết hết 3.550 quân vô và 431.420 tên quân; bị đạn mà còn sống tính được 414.240 người và quan quân bị giặc bắt hết 100.801 người.

GIẤY LÊN LỬN TỈNH-ANH THƯỢNG HẠNG

Thuốc hút
hiện
CÀ-LÓP
(TRÁI ĐẤT)

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

Giấy LÊN LỬN TỈNH-ANH THƯỢNG HẠNG

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

Nhật Tây nhứt trình

(Tiếp theo)

Trong tuần Dumbéa ngày 7 Novembre 1918

Ở đây yêu cầu, Nội-tam, nay, trong tàu chở than rằm rằm, đang trong phòng c. ăng động, nóng nực quá phải đem nghề đãi tuột lên sàn trên hết mà nằm.

Đến năm giờ sáng, anh lật đặt kêu Ân đây rửa mặt máy, thay áo quần, ăn lót lòng sớm, rồi chừng 6 giờ rưỡi, xuống khỏi tàu đi dạo coi Châu-thành Xanh-ga Bo cho kỹ. Trong tàu mấy bữa chở than thì không rửa tàu, nên bữa nay nằm trên đặng lót 5 giờ, chứ thường 4 giờ phải dậy cho lau-tàu rửa tàu.

Anh mới xuống cầu, gặp người lính Tuần-thành Bà-Li, kêu hỏi Hàng-bạc Brading ở đây, đặng đến đó làm vài chục đồng bạc bản-xi (dollars de Singapore) mà xài. Hỏi nó chẳng biết chi hết. A. h thấy một người Hồng-mao làm việc Thương-chánh, anh bước lại đũa cái tên nhà Bàng Brading hỏi, người ấy nói chi nghe không hiểu, bên đem anh lại số làm việc có một người An-đô nói tiếng Lang-sa đặng chút đỉnh, nói chuyện với anh

Thuốc hút
hiện
CÀ-LÓP
(TRÁI ĐẤT)

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm.

CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

GIÁP
CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES
CÓ TRỪ MÀ THÔI.

đang Anh hỏi nhà Bàng Brading ở đâu? Người ấy nói có mà chỉ đường anh có biết đâu mà đi, bên biển anh chừng 9 giờ trở lại đó, thì chất sẽ gặp người làm việc Hãng bạc ấy đem anh đi. Hãng ấy là Hãng ngành của Denis-Frères. Anh tạ ơn người rồi kiêu đi.

Anh với Ân dắt nhau lại xe-điên (tramway électrique), lên mua giấy đi lại chợ, mỗi cái hết ba chiêm Xan-go-Bô.

Nội đày có bốn đường xe-điên chạy tới ngoại Châu-thành, không kể mấy đường xe-lửa đi xa. Muốn đi từ đờng xe tới cuối đờng, thì trả hết 12 chiêm. Có bốn giấy 3 chiêm, 4 chiêm, 6 chiêm, 9 chiêm và 12 chiêm. Xe không lớn không dài lắm, mỗi cái chỉ chừng 50 người bộ hành. Xe cứ chạy liêng liêng, không có giờ khắc chi hết mỗi khúc đường cách nhau chừng 100 thước, thì có làm một chỗ xe tránh, như vậy xe cứ chạy hoải hoải đờng.

Từ 5 giờ sáng tới 12 giờ trưa có xe-điên chạy luông. Ai muốn lên xe, đứng tại góc đờng nào đó kên, thì người coi máy ngừng lại cho mình lên, trừ khi nào trong xe đầy bộ hành hết chỗ thì mới chạy luông. Mà nếu bắt chuyện xe đó, thì ba bốn phút, tới 5 phút đồng-hồ là cùng rồi có xe khác chạy đến, ai muốn xuống chỗ nào cứ dục chuông trong xe cho người coi máy ngừng xe lại cho mình xuống. Vì vậy nên tiện cho bộ hành lắm, và xe có đồng người đi hoải hoải.

Xe-điên để chở bộ-hành không mà thôi, không chở hàng hoá, số xe chạy có hơn sáu chục cái.

Chợ chi Saigon, Chợ lớn và GiaĐinh, mà có ai lập hàng đàng xin lập đờng xe-điên như Xan-go-Bô vậy, thì lại chẳng biết sao mà kể, lại lần lần chất xe-kéo phải dẹp hết. Lạm đàng vậy, một là đất đai-lợi, hai là đem đàng một cái nghề hèn mọn trong xứ ta và làm cho đất hoang-vu trong xứ có thêm đàng mấy ngàn người khai phá nữa, mà là cứ đàng mấy ngàn người ấy khỏi bị bịnh lao lùn mà chết. Lúc này quan có ý muốn kim thể mà tuyệt xe-kéo, quốc-dân ta nếu đàng điệp ấy lập hàng lớn mà làm đờng

xe-điên chắc đàng thành tựu lắm chứ chẳng không.

Vì như tại Saigon mà lập đàng một đờng xe chạy từ Chợ-mới, theo đờng d'Espagne, qua Catinat, chạy lên nhà thờ, sang đờng Paul Bianchy, lên Cầu kiêu, về chợ Xi-Tai, tới Phú-nhuan, vòng qua chợ Bà-chiếu; 2° một đờng chạy từ chợ, theo đờng Némésis, về vườn ông Thượng, theo đờng Ch'sse'oup-Laubat, tới đờng Thuận-kieu, lên trường-dua thẳng đến Hoà-hung, qua đờng lãng cha-cá, về ngã tư Phú-nhuan, 3°. Một đờng từ chợ theo đờng d'Espagne, Boresse, qua đờng Lagrandière, tới đờng Thuận-kieu, vòng lên đờng Chasseloup-Laubat, tới ngã tư Chợ-đũi, theo đờng Stratégique đi tới nhà-thương Chợ-Rẫy; 4° một đờng chạy từ chợ, xuống đờng d'Ayot, qua chợ cũ, theo Boulevard, Charner lên đờng d'Ormay, Catinat, qua đờng xoàng mé sông, vòng theo cầu xáy, chạy tới Xóm-Chiêu, thông tới Nhà-bè và chợ Phú-xuân; qua cầu xáy rồi rẽ một đờng dọc theo mé sông đi tới vòm kính Rạch Ông; 5° một đờng đi từ chợ theo đờng cái mới (Grand Boulevard), về tới tại Chợ-lớn, qua tới đờng Paris, lên đờng Gocong.

Còn tại Chợ-lớn, thì lập một đờng chạy từ chợ tới Chợ-gạo một đờng từ chợ qua cầu Xóm-củ, rồi thẳng lên Bình-Tây, Bình-dông Rạch-các.

(Sau sẽ tiếp theo)
Tỉ-phủ, LE-QUANG-LIEM.

Thơ tin vàng lai

Beatre le 27 Févriar 1919
Monsieur Nguyễn-chính-Sắt chủ-bút Nong-Cô Min-Bam ở Saigon;
Kính lờ cho ông chủ-bút rõ: Tôi thấy trong nhật-trình Nong-Cô có thơ của ông huyện Huân ở Bạc-liêu gửi lên mà trách ông sao có bình nhật-trình Công-luận; và cũng vì người đờn bà ác đức đó mà nhật-trình không chịu coi nữa, thấy ông trả lời cho huyện Huân tôi tưởng ai ai cũng đều phục ông, như vậy mới

phải là người cầm bút mà giúp ích cho nhân-quần xã-hội, như chỗ nào thấy phải thì khen, quấy thì chê, từ quan trọng ai ai cũng phải tiếm sự phải, lánh sự quấy chớ. Thiệt tôi nghĩ mà nức nức cho huyện Huân, ý mình có quyền mà tự cấp máy ông ở bên Thới-tây, mà lại như vậy thiệt khác xa quá.

hãy thơ ông trả lờ cho huyện Huân giá đàng ngân vàng, còn như « Bỏ-thập-Nương » tôi ác như vậy, mà Công-luận và Nong-Cô chẳng sợ đờn chi, ra mà bình luận, là có ý giết một con mèo mà cứu muôn con chuột, cũ ngàn muôn người đều bằng lòng, ai ai đều ưng một ý, người ngoài đờn nói như tôi vậy; còn huyện Huân lại vì đờn bà mà từ bỏ nhật-trình sao ông và Công-luận, trả lời hát tại Vinhlong tôi bây giờ mới nói « Bỏ-thập-Nương tái thế » là có ý rằng đờn, là có ích cho ngày sau làm chớ, như vậy mới phải là tay chủ-bút, thiệt nhiều đờn bà cậy quyền chồng mà hiệp dân ngu cũng gọi rằng là phải hay sao, xin ông cứ đàng ngay mà đi tới, mua chớ ngại ngần.

TRẦN-GIÁO-HUÂN

PHE BÌNH

Bi điệp Huân, thữ điệp Huân, hà kỳ N ăm chi đờng, nhi kỳ ý như Xuyên lưu n ăm bắc? Quái tai!!
Nguyễn-chánh-Sắt.

Ai tin

Mới hay tin-lạ-nhạc của M. Nguyễn-huân-Thường Tho-ký tại Rachgia, quận-danh là Trương-văn-Cơ, hưởng thọ 80 t-ừi chân, mới ty trần tại Rachgia hôm tuần rồi.
Ông lão đây nguyên quán tại làng Tam-hóa tỉnh Bienhoa, thừ cũ còn trai có ra đi lính cho cựu-tráo táng tình ngay thẳng, cứ chỉ khiêu hòa, còn trai lớn của ông là M. Trương-văn-Hội, hiện đang làm chức chủ-sự số đây thếp tại Bình-tây (Cholon)

cháu nội của ông là M. Trương-văn-An làm Hoà-đó.

Nay đờn-báo kính gửi đôi lời để tỏ chút tình ái-điều và xin phần ưu cùng vợ chồng M. Ng-hữu-Thường và quý-quyền của thầy, sau là cầu chúc cho linh hồn của lịnh-nhạc sớm được tiêu điều nơi t-ên-cảnh.

Mới nghe một tin buồn nữa rằng bà Ng.-thị-Trương, là quí-Fu-nhân của quan huyện Phạm-chánh-Lý đang ngồi chử-quận tại Cầu-Kê, mới hưởng thọ 81-tuổi mà từ trần.

Khi bà làm bịnh thì quan huyện đàng bà về ở tại nhà chủ ruột của bà, là ông Ng.-hữu-Hào, nghiệp-chủ tại Saigon, mà uống thuốc, chẳng đờn 2 Mars 1919 rồi đây bịnh bà trở nặng mà qua đời.

Qua ngày 4 Mars rồi 4 giờ chiều để quan cựu bà về bên Xóm-chiếu mà an táng, nào là Thân-bằng quý-fu-hu, nào là khách-quý ban-sang, theo đưa xát bà rất nên đờng đàng.

Nay đờn-báo kính gửi đôi lời ái-điều mà xin phần ưu cùng quan huyện và quí quyền của ngài, sau là cầu chúc cho linh hồn bà Nguyễn-thị Phu-nhân sớm được lên cõi Thiên-đàng an vui muôn thưở.
N. C. M. B.

Hỏi thì phải nói

Ông Minh-Châu nào trong «Lời tình tâm-vân» thường hay hỏi về việc người sửa đàng-khoan mong giết của chúng đó thì xin hỏi lấy M. Lê-hoàng-Mưu đang bịnh-bút tại quí báo. «Lời tình tâm-vân» đó có gan, vì M. Lê-hoàng-Mưu là tay từng trải các vụ bịnh án, từ Tòa sửa phạt tới Tòa bặt-bình, cho đến Tòa bết bết rồi, những việc bết công bết pháp như vậy, người nào dám làm, đến khi Tòa bết bết hoặc tội thế nào; đàng đi chụp hình bị lịch đánh lau sao, vào khám ở thế nào; làm sao; được án xá mà ra; chắc sao M. Lê-hoàng-Mưu cũng thông thạo hơn các trang chủ-bút các Tòa Báo khác, ông hãy hỏi người thì đờn hạ phải hỏi ai là làm chi cho một vậy?
NGUYỄN-CHÍNH-SẮT.

Cám ơn, mà cũng thơ than

Ngó cũng sáu tỉnh khản-quan thương giùm.

Báo-quan rất thâm cảm thành tình của bộ-vi khản-quan kể tên sau này có lòng hảo-hiệp sớt sớt, mua Báo chưa kịp mang tiền, mà đã vội vàng mua mandat gửi trước đờn đờn năm mới (1919) này. Chớ chớ số một ngàn bốn trăm mấy chục vị khản-quan như Tả-báo đây, thấy đều có lòng thương tưởng và lo làm mà trợ y giúp giúp cho Báo-giới như các ngài vậy thì Tả-báo có lo chi là không đờng về vang thêm nữa. Ngặt vì còn hơn 4 trăm vị đờn nay mà tiền mua Báo trong năm 1918 hãy còn chưa trả.

Các ngài ôi!
Đã biết rằng mỗi vị vốn có 500, mà cộng hết 4 trăm vị có phải là 2 ngàn đồng hay không. Như thế thì chẳng những là hại cho Báo-giới mà thôi, lại còn hại lấy cho dân-tộc ta là đờng nào! Vì lý theo cảnh tượng vãn-minh thời đại này nước nào cũng vậy, hề trong nước mà Báo-giới thành hình thì dân-tộc mới lớn bộ được man; nếu các ngài chẳng có nhiệt-tâm, chẳng biết thương thân thương ái mà để cho Báo-giới lu lờ, thì dân-tộc ta biết đờn nào mà mở mang cho chúng được, xin các ngài để ý nhớ giùm.

Bản đàng quí danh của các ông các bà có lòng hảo hiệp sớt sớt, đã đòng bạc trước rồi.

QUÍ DANH	CHỖ Ở	SỐ HẠ ĐỒNG	NGÀY MUA	NGÀY MÀNG
Ông Thuận	Saigon	5000	8 Février 1919	8 Février 1920
id Đạm	id	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} id id
id Tạ đượ	id	5.00	1 ^{er} Juin 1918	1 ^{er} Juin 1918
id Vương-văn-Ch	Phung-tu-Travinh	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
id Trần-thành	Biển-châu Ô-môn	5.00	id	id id
id Nguyễn	Cái-làng Camau	5.00	1 ^{er} Juin 1918	1 ^{er} Juin 1918
id Nguyễn-văn	Huyện honoraire Tâyninh	3.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Liêu-minh-Ng	Bên-sứ Thuáamot	5.00	id	id id
id Lê-văn-D	Agent d'affaire Khánh-hội	5.00	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Mars 1920
id Bùi-quang-Th	Quan-tri Phụng-hiệp	5.00	9 Novembre 1918	9 Novembre 1919
id Nguyễn-kim-Th	Lá-thiếu	5.00	7 Février 1919	7 Février 1920
id Trần-thị-Tr	Instituteur Cui-thu-thương	5.00	1 ^{er} Janvier 1918	1 ^{er} Janvier 1919
id Lý-hữu-D	Négociant Pnompenh	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
id Nguyễn-văn-G	Chef gare Latitieu	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Trần-và-Tr	Secrétaire Pursat	3.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Juillet 1919
id Trần-minh-D	Propriétaire Lạp-rô	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Phạm-văn-D	Hội-đồng An-thường	5.00	10 Août 1918	10 Août 1919
id Quảng-thị-D	Commerçant Khabnacman	5.00	15 Juin 1918	15 Juin 1919
id Michel Kimh	À Mytho	5.00	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Mars 1920
id Nguyễn-văn-S	Hương-chủ Cholon	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Paul Nguyễn-S	Interprète Soctrang	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Lê-thành-D	Propriétaire Chaudoc	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
id Trương-ngọc-Nh	Propriétaire Phung-hiệp	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
id Trịnh-kim-T	Propriétaire Baïacu	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
id Đoàn-thái-Ng	Phó-quản Mytho	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Đoàn-hữu-Ch	Bác-bà Mytho	5.00	id	id id
id Trần-văn-M	Hội-đồng Cánh	5.00	id	id id
id Phạm-dại-D	Hội-quê Chợ-gạo	5.00	10 Août 1919	10 Août 1919
id Tạ-quang-Th	Tan-viên Biênhoa	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
id Trần-dị-Sh	Long-thành	5.00	15 Mars 1919	15 Mars 1920

CỔ GIÁO DỤC

MỐI THANH NHON TỬ (Tiếp theo)

Chúng ta nên suy rằng: người đồng-lân, đồng-áp, đồng-thôn, đồng-lý, mà cứ dịch nhau, sự cứu ấy sẽ lưu truyền cho con cháu chúng nó thì hoài chẳng dứt. Ấy là mệnh mệnh lưu họa lại cho con cháu ngày sau.

Theo như ý ước ao của tôi chớ chi những người đồng-lân, đồng-áp, đồng-thôn, đồng-lý phải hòa mục nhau thì là nhảm lý. Chớ hém thù nhau là hại mình và hại con cháu. Chúng ta nên ghi tạc lời ông Khương-Hi đã nói: Hường dăng chi hòa, kỷ ích đại bi. (Người làng xóm hòa nhau, thì là đức ích lợi lớn. Ấy vậy chúng ta nên hậu nhau và kính n'au. Bối nhau như thân thích. Có voi thì hĩ hạ chung, có bướm thì tư họa chung, an ủi khuyến khích, đừng tranh đấu. Thiệt là thuận phong mỹ tục đó. Nếu chúng ta biết giữ đều hòa mục thì tránh đấu tranh đấu. Lời thánh kinh có nói ở Ai làm cho người hòa thuận ấy là phước thật, chừng ngày sau, chốn hưởng nhân là của mình vậy ».

Chúng ta hãy giữ lòng chơn thật, đừng xâm chiếm nhau, chẳng nên dè trầu heo gà chó súc vật phá phách huê lợi của người. Chăm con cháu trộm cắp tham lam, phá hại xóm diềng. Khi thấy ai trong chúng ta, chôn lảng diềng bị họa nạn phải ra tay cứu cấp đừng dợi kêu mời, chẳng khà cho vay nhau ăn lời cho thái quá, hoặc bỏ thiệt nhau. Chẳng nên ý có của mà bực sách người nghèo khổ.

Nếu ai trong chúng ta có nhờ đức ăm ông bà mà làm được ông kia thấy họ thì chớ nên quên kẻ ở dưới tay, vì có lẽu-nhơn thấp quân tử mới được cơ. Trừ xem máy ông mấy thấy có phước làm quan. Chúng ta hãy coi lòng nhiệt thành kẻ dưới mà thương. Bề chúng nó nghe người xóm mình mà được công danh thì chớ ứng nó hẳn thân cạo học sách nước, bụng măm tưng tộ mà cung hạ; vì vậy

theo đạo lý như chúng ta được làm lớn buộc phải hậu đãi kẻ tiểu dân cho làm. Trong kinh thi có nói ý câu này mà rằng người có họ « Cao voi kia núi Nam dưới đá chơm chòm, sáng chói người quan cũ, được ngồi không khà không cần thặng. Rồi sa chơn xuống thấp thiên hạ đập dầy ».

Ấy nghĩa là khi chúng ta được sang trọng phải tưởng đến tình dân chúng là kẻ có lòng trông cậy. Nếu chúng ta khiến lòng tham lam cấu người lơ lốt bạc tiền hoặc xâm chiếm đất ruộng của kẻ ngu hèn; Ấy là muốn làm con sâu con mọt trong chôn xã-hội ấy là mình có ý tránh đấu hoà n'ục mà tìm lấy sự cứu huyệt.

Nếu chúng ta sanh ra phải phần nghèo khổ thì chúng ta cũng phải cứ giữ lòng thiềng tín, đừng tham lam; thoãn nư có túng rồi, vay mượn phải giữ lời đền hứa, đến ngày giũ phải lập tức trả lời. Nếu giữ được lòng chơn chất, thật thà đônghoà học cũng có kẻ mến thương muốn cậy mượn cũng có người giúp đỡ.

Tân-định, TRẦN-QUANG-TINH.

Anh em thầy chưa? Xưa Võ-Tông mà đánh cọp, thiệt không biết và nhờ nâng giồng gì mà mạnh như vậy. Chớ nay mà tôi vật con cọp này nhà-hột đây, thiệt tôi chỉ nhờ nâng có một thứ thuốc KIM-SẮC BỐ-HUỒN của Tiệm NHI-KHÂN-DƯƠNG ở ạp đường Canton, số 38, Chợ lớn mà thôi.

Cáo Bạch

Kính trình qui-vị đồng-rõ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Cativat, môn bài số 87, Saigon, đã sửa các thứ máy, như là: đồng-hồ, xe may, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, vàn vàn.

Có khắc các thứ con dấu đồng và mũ thung đủ kiểu, chạm gỗ bia đá cẩm thạch, vãn vãn...

Bản sĩ và bản lễ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, thứ nhất là các thứ manchons.

Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa trọn ạp xia viết thơ cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tinh giá thiệt rẻ. Xin Chú-tôn chúa cố chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au bienhur des Tonkinois. L. R. N. S. C. M. 87, Rue Cativat - Saigon.

TÚY KIỀU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

Nâu-sông (1) từ trở màu thuyền; (2)

Sân thu trắng đã vài phen dưng đầu.

Cửa thuyền then nhạt lưới mau, Nói cười trước mặt, rời châu vàng người; (3)

Các kinh viện sách, đời nơi; (4) Trong gang tát lại rập mười quan san. (5)

Những là ngắm thờ người than, Tiêu-thơ phải buổi vãn an về nhà.

Thừa cơ Sanh mới lên ra, Xâm xâm đến mé vườn hoa với nắng.

Sut-sùi đồ nổi đoạn-trường, Giọt chày tám-là, ướt trắng áo xanh. (6)

Đã cam chịu bạc với tình, Chứa xuân để tội một mình cho hoa!

Thập cơ thua tri dân bà, Trông vào đau ruột, nói ra ngai lời; (7)

Vì ta cho lụy đến người, Cát lăm ngọc trắng, thiệt thối xuân-xanh;

Quần chi lên thất, xuống gánh, Cũng loan sông thác với tình cho xong.

Tông-dương (7) chút chửa cam lòng, Cản rặng bề một chữ đồng làm hai!

Thẹn mình đã nát vàng phai; Trăm thân để chuộc một lời (8) được sao?

Từ ngày Kiều trở màu thuyền mặt áo nu thúng.

Ngó ra ngoài cửa thì trắng đã vài phen dưng đầu.

Nơi cửa thuyền lưới mau then nhạt.

Trước mặt người nói cười vui vẻ, hề vãn mặt người thì châu tụy thâm hậu.

Nơi các kinh, cung viện sách, đời nơi, Các kinh trong gang trường mà không thấy nhau dường như rập mười quan san vậy.

Những là người than ngắm thờ; Những buổi Tiêu-thơ phải về vãn an chớ mà.

Thừa cơ điệp ấy, Thúc-Sanh mới lên ra, Xâm xâm đến mé vườn hoa mà tình tự với nắng.

Sanh gặp Kiều đồ nổi đoạn-trường, Và rời châu tám là, ướt trắng áo xanh.

Lại nói với Kiều rằng: tội chày lời chịu bạc với tình.

Chứa xuân để tội cho hoa chịu một mình như thế.

Thập cơ thua cơ thua tri dân bà, trông vào thì đau ruột, còn ngai lời không dám nói ra.

Bởi vì tôi, cho nên lụy đến nắng, Lắm cho các lăm ngọc trắng thiệt thối xuân-xanh như thế.

Tôi có quần chi lên thất, xuống gánh với nắng dầm.

Tôi cũng muốn loan lấy sự sống thác với nắng cho xong cho rồi.

Nhưng vì tôi còn Tông-dương chút đó, mà chửa cam lòng.

Nên tôi phải cản rặng mà bề một chữ đồng làm hai đó.

Ấy tôi hề phận tôi vàng phai đá nát, Dầu đem một trăm thân cũng khó chuộc lời trước được sao?

NGHĨA XUÔI

Tên này Kiều qui y, ăn mặc theo nhà thuyền, ăn thunay đã vài phen dưng đầu rồi. Trong cửa thuyền then nhạt lưới mau, thì có người thì nói cười vui vẻ, khi thì người thì lơ lốt rời châu. Chỗ các kinh cung viện sách đời nơi, các kinh trong gang tất, mà coi như xa cách rập mười ai đó. Sanh cũng Kiều cách nhau như g ngắm người than thờ, lại nhảm khi Tiêu-thơ về việc mẹ nhà. Thừa cơ hội ấy Thúc-Sanh mới lên ra xâm xâm đến mé vườn hoa cùng Kiều tình tự. Sanh gặp Kiều mới đồ nổi đoạn-trường thanh thờ, thì đợt chày rơi tám là áo xanh. Sanh mới nói với Kiều rằng: Thiệt tội cam chịu bạc dầm với nắng đó, Chứa xuân dành để tội một mình cho hoa chịu. Bởi tôi thấp cơ thua tri dân bà rồi nên trông vào thì đau ruột còn nói ra thì ngai lời không dám nói; bởi vì tôi cho nên lụy đến nắng để cho lăm ngọc trắng thiệt thối xuân-xanh như thế! Tôi mới thiệt, tôi có quần chi thân tôi, lên thất; xuống gánh cũng nắng; tôi cũng muốn loan sự sống g thác với tình cho xong đó chích, nhưng vì tôi còn chút tông-dương, nên tôi chửa dám cam lòng đó, cực chẳng đã tôi phải cản rặng mà bề một chữ đồng làm hai ra thiệt tội lấy làm then cái lời nói xưa cũng nắng vàng đá nay là ra đá nát vàng phai; dầm cho tôi đem trăm thân cũng khó chuộc lời nói xưa cho dặng.

HIỆN LỊCH

(1) Nâu-sông là: áo nu thúng, áo thùng màu nu, kể tu hành ở nơi chùa-mê.

(2) Màu thuyền là: nhà Phật mặc áo màu Thuyền.

(3) Rời châu vãn người. Trong truyện Tây-sương kêu là Lục-tật-từ có câu như vậy: Đói nhơn, tiền xào nấu gạo ngon, bởi tha lý sấu mi-lụy nhân. Nghĩa là: trước mặt người nói năng vui vẻ, vãn mặt người thì rời châu dầm đó (tám là)

(4) Kiều ở trong chùa Thúc-Sanh ở viện sách, là nơi nhà, (đời nơi)

(5) Có câu Liêu-trai: Cận nhực chỉ sách, nhi điếu nhực san hà. Nghĩa là: hai người là Sanh với Kiều ở gần nhau

trong gang thườ mà chuyể vàng chi không đượ, đượ cách mầy non sớng (8) Ước trườ áo xanh. Trong sách Cỏ-văn bài 71-bà-hàng có câu: Tru trung khắp họ thuy tới áa, Giang-châu Tr-mả thanh sam thấp. Nghĩa là: Trong đám ngồi nghe đờn với nhau đầ, ai khóc nhiều? Duy ông Tr-mả Giang-châu khóc ước vạt áo-xanh, (chữ áo-xanh lấy điển trong câu nầy).

(7) Tông-đườ là: Cha. Tháo-Sanh nói: Vì con cha chưa đám liêu chể với Kiếu đố.

(8) Trám thân. Thi-kinh có câu: như khế tục hệ, nhơn bách kỳ thân. Nghĩa là: Nư khế chưa đượ đừ thì người khác đượ một trăm người xin thế đố.

TRƯƠNG-MINH-BIỆN

PHON-PENH-BAZAR
TRƯƠNG-XUAN

NẤU SỮ	NẤU LÁ
Nấu áo bình-th, áo-xc-c, liêu đep, No 9078 - nút lên 12 nút.....	0 80
Nấu áo bình-th, áo-xc-c, liêu đep, No 9078 - nút nhỏ 12 nút.....	0 35
Nấu áo-xc-c (chromia) xuy vàng, mỗi bộ 5 nút - 12 nút.....	2 40
Lược sàng gỗ tọc cấp - 12 nút.....	2 80
Đóng-bá, tá lượ, liêu đep, liêu cá khướ, chườ đóm, xe hoi, xe ngựa viển thừ, mỗi bộ 15 cái khác thì khác (chế).....	0 30
Cartes postales gưc Á-châu, bình xư Cao-máo, Nam-kỳ một ngườ.....	2 50
	18 00
Khấn bàn liêu đep bồng hoa hoả, O-87 x 14x45, 12 cái.....	9 00
Ghây viết thư, mỗi bộ 50 tờ, 50 bao đoi có mầu	
- « Toilette Supérieure » 12 bộ.....	9 80
- « Cosette » 12 bộ.....	8 50
- « Léylie » 12 bộ.....	4 30
Bàn chải răng, 12 cái.....	1 30
Ghi centro remboursement. Ai mua thì 10 50 trả lại phải ghi trước đượ số 1 500, người trả mới hàng cũ.	

Le Directeur Gérant:
L. H. D. B.
55-56, Quai Piquet Pon-Ponh.

Nhà in và nhà bán sách

HUYNH-KIM-DANH
12 - 14, Rue Catinat, Saigon

Kính lời cùng lực châu chư qui-ông qui-bà đượ rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi rủa nay mà đượ bền vững, thiết cũng nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thắm cảm chẳng cùng. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tư lượ đĩ các kiểu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Xiêm, hàng Nhật-bản cũng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cái xin qui-bà có lòng chiếu cố mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang cần, ngày càng mở man thườ phát; mai sau mà có đượ cuộc huôn tư; thì tiền bạc ấ cũng luán chuyển nội xứ Nam-kỳ chứ không lợt ra xứ khác, nhưng tôi là phận đờn-bá thiếu trí, những lời tôi tỏ ra đây hoặc có lỗi lầm chỉ (h) tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chú kh-ch và mấy chú chà tới xứ ta đây đầ nhờ nghề huôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoanh tay mà ngó, để cho bọn ấ họ lượm tiền. Nay đờn-bào ta mới Bắc-kỳ đã đệt nh ấ thứ tư lượ rất khéo mà lại chấp vớ cùng, lại cũng có ý rõ hơn hàng ngoại quốc. Nên tôi tưởng đồng-bang; ta cũng sẽ hết lòng đượ « hững tư lượ xứ ta mà giúp cho công nghệ xứ á cho mau hưng vượng

Mme Vv HUYNH-KIM-DANH
Cán khả

Nhà trường của
bà Le Guidéc

Ở tại đườ Amiral Page số 1
Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước
SAIGON

Bà Le Guidéc kính rao cho trong Lạc-Châu hay, như vị nào có con nếu muốn

cho lên Saigon ăn học, thì bà rất sẵn lòng tiếp đĩ, ăn nghỉ tại nhà trường của bà đượ hết.

Muôn học tại trường bà, thì bà sẽ lo đượ cho tới lớp thì bourse đượ vớ các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước rồi về nhà trường của bà ăn nghỉ cũng đượ. Bà sẽ sẵn sớc kếm thức con trẻ lo làm bài vở và học tập luôn. Chẳng hề để cho chúng nó ham chơi mà mất ngày giờ.

Bà tin giá rẻ.

DENTIFRICES
THUỐC ĐÁNH RĂNG
Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông của các cha

BÉNÉDICTINS
DE SOULAC
LÀM RA

Thuốc Bénédictins de Soulac (thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột, hay là xà-bông) là một thứ thuốc đượng răng, thân-hiệu rất hạp với miệng người. Thuốc này làm cho răng đượ trắng trong, làm cho nướu tinh-khiết diệt cả loại vi-trùng sâu răng.

Hãy dùng một thứ thuốc Bénédictins là thuốc không đợc thời, đượng đượng mà thuốc khác có đợc đợc.

Thuốc Bénédictins của người Lang-chê ra mà các nước đều ưa dùng.

LỘC-TÌNH-KHÁCH-LÀU
Số 84-92, đườ Espagne
SAIGON

Tiệm Lộc-tình-khách-lầu, có phòng ngò rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đườ Espagne, số 84-92.

CHÂU PHÁCH SANH CỎ TẮNG

Thuốc Châu-phách-sanh có-tắng này chuyên trị về ngoại-khạc; những ghê đợc lở loét lâu ngày mà không lành phải dùng thuốc nước trừ đợc của tiểm NHÍ-THIÊN-ĐƯƠNG mà rửa, rồi xươ thuốc tắng này vào nơi mấy chỗ đần thì thấy hiệp quả hiểm liền.

Mỗi một vớ là... 0 520

Tại tiểm Nhi-Thiên-Đườ, có bán.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tuồng mới đĩ hay mà lại vui, thườ nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tuồng mới nhiều lớp hay lắm. Liệt vị hãy đên; xem chơi cho tiêu khiển.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đượng bực nhứt trong cõi Đông-Đườ, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thườ, đĩ hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gọi là.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thì thầy đều rõ chẳng công người máy không rung hình chổi tốt tươi xem tới mắng mà không mỏi mắt. Xin qui khách thừa khế hống mát đên xem chơi tiêu-khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đep đạ qui ông. Sự mầu nhiệm xưa nay chưa từng thầy. Gán tới đây sẽ hát tuồng La Reine Sennelle hay lắm.

TIỆM-AN-PHONG

Bán hàng Tàu và hàng đĩ
TẠI CHỢ CAO-LÀNH

Nhà tôi cũng lực châu qui khách đượ rõ, Tiểm tôi có bán rộng hàng Tàu những là vắn xuyên lườ nhiều cũng là hàng ta kêu là hàng vườn, nhuộm đen điếu lạng thật tốt không hề trễ, tôi chắc ý, vì chằm tại Cao-lành tốt (giá rẻ) nên đồ nhuộm đen của tôi hốt ợc chằm không liệ, đã nhuộm nhiều chằm rất kỹ cang giá rẻ hơn xứ khác, vì các xứ khác phải mua chằm tại xứ tôi cũng đắt, nên không thể bị kiếp hàng đen của tôi, còn đồ hàng Bắc tôi cũng đủ thứ từ lảnh tại Hà-nội, như qui khách muốn mua vật chi đùng, xin gởi thơ đén, tôi sẽ gởi lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bên tôi tinh giá thiệt nhe, như muốn hỏi giá trước thì cũng trả lời liền, hàng đĩ gởi centro-remboursement.

Cao-lành, Nguyễn-xuân-Trườ.
Cán bực

TRAI-THO MỘC HIỆU LƯỢC-LONG

Từ Nguyễn-long-Thao
Ở tại chợ Lái-thiêu

Trái thồ một tôi sáng tạo đờ hơn 5 năm ở phía sau phố chợ đường x hoi Saigon-Th尿道炎, đờ đờng sáng đĩ hàng ăn dài mỗi gờ liêu từ 1 giờ đờ đén 2 giờ, để ngan 0m80 cho đén 1 giờ, hàng ăn chế kiểu từ linh (long, lán, qui phướ), hàng lườ của mướng 7, 8 trụ cho đén 12 trụ, và hàng ăn mát đĩ, hàng tròn một cột xư, chườ chằm tam lán từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chằm giầy lá tây, hàng rượ (table d'apertifs), hàng khách (table de salon), hàng viết (bureau) hàng rửa mặt (table de toilette) hàng nguyệt tũ áo tron, từ áo kiể ấ thờ cũn biến liêu thanh thồ kiể vớ sơn thuy chử đờ chữ vàng, ghê ngồi mặt tron, mặt trái đào, mặt đàu, và có đĩ thứ đĩ liể, những là chườ đén, đái, hốp, khay, kỷ vắn, mớ, vắn hai, vắn ba, vắn tư, hết thuy đều lảm bằng xư danh mớc, chế theo kiể kim thồ tron bên chắc chĩa và bán giá rẻ.

Cần phải trước phố chợ có đờn thườ một tiểm ngườ có bán đĩ thứ rượ và đĩ danh mớc thừ cũn thừ tron đờ có đĩ.

Kính xin chư-tôn qui-khách thừa đượ nhàn đờ xư ghé lại tiểm tôi mướn « nua đờ lảm sáng hoặc là đệt mớ chi chườ đờn tron nhà thì tôi sáng lườ mầu mầu lườ cho vĩa v ợc đờng.

Tiệm Hiệp-Thành
TẠI MYTHO

Kính cùng chư-quần-tử trong tỉnh Mytho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi mới lập ra một tiểm, lấy hiểu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mytho, để lảm Đại-lý cho hiểu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước mầu Phan-thiệt thiệt ngon, và tiểm tôi cũng Đại-lý cho hai tiểm mớc Lái-thiêu của ông Nguyễn-long-Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đờ thứ bán, từ ghê, đầg, bằg cây danh mớc như: gỏ, trúc và cẳm-lại vắn vắn. Nước mầu đờn, mà ghê bán cũng khẻo. Lượ-châu đều nghe tiếng đĩ lâu. Cái xin chư ông lý lườ « n cấp, đén giúp bạ đờng-bang, thì tôi thắm cảm chẳng cùng.

Mytho, Hiệp-Thành
Chú-nhơn, TÁ-VÁN-QUYÊN Cán khả.

GRAVURE SUR TOUS METAUX

N° 1, rue Catinat - Saigon

Kính trình công chư quý-vị đấng rở, từ khi tôi lập tiệm khắc con dấu ở đường d'Espagne, công nhờ chư quý-vị lạc-chầu chiếu cố, nên tôi rất cảm ơn và công, nay tôi đã dời qua đường Catinat số 1, trước nhà hàng Café Rotonde, có làm các thứ con dấu thay đổi ngày tháng, chạm bạc đồng bán đá cẩm thạch và con dấu các su. Có catalogue mới in năm nay như chư quý-vị muốn đăng xin gửi thơ cho bản tiệm tôi đăng tới gửi theo liền, tính giá rẻ và làm kỹ càng xin, chư quý-vị giúp cuộc thương mại cho người đồng hương làm nên việc; tôi rất cảm ơn và có bản đồ thơ tương truyền chữ quốc-ngữ v. v. . .

ĐÀO-MY-THANH. N° 1, đường Catinat, Saigon

QUYNH-MỸ NGUYEN-NGOC-CU' 38 38, đường Andreu-Courbet (CHỢ HẸN TRẦN MỚI SAIGON)

Cáp, tiếm, nước-mắm, than, cốm, vôi, bột, trà-cha, thuốc lá, cũng các vật dùng khác.

Nước chấm Phở-việt ngon thượng hạng

Tiền này bán rủng mướt-mướt ở đình Bình-thành; không bán-mướt-mướt làm tại đây. Bán với cái, hoặc có đôi hàng phở, gói giấy, tất có lễ-cha. Đến nhà chúng tôi. Nay tôi lại có đơn cho bán chủ nghĩ sạch sẽ về tí. Muốn đăng mua về bán, hay muốn đăng mua hàng của chúng. Lấy có chủ-ty; người trong nhà của chúng tôi cho chủ-ty; người trong nhà của chúng tôi.

Tiệm khác con dấu

Kính tỏ công Quoi-khách đấng rở: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mộ, văn văn... Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu quoi-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TÂN-DUY-BINH Graveur 89, Rue Catinat, 89. - Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHI-THIÊN-ĐƯỜNG ở tại đường Canton số 88 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có con mã bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đơn đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIÁ Mỗi gói 10 bánh... 0.370 Mỗi hộp 100 bánh... 0.360

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lính thép muốn đến khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỳ-yên, tàng-gia, hạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tay tốt thường hạng; bán mới và bán lẻ về ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng ký lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đồng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courants).

TRƯƠNG-VĂN-HANH cửa khải.

CÁO BẠCH

Chứng tôi mới mở một tiệm ở tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngăn trước Tòa Tân-đảo, hiệu là Tân-phát Long, đồ sửa: Đèn Tito-Landi và đèn Manchous, xe máy, túi sét, máy đánh chữ, máy lái và sửa đồng-hồ, văn-ván. Lại cũng có bán: Manchous, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thơ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi quý-quan có ốm tật chi mà muốn chữa đến trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng làm làm được, miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:

NGUYỄN-VĂN-CHUỐC 110, Rue d'Adran

Saigon

VỪA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HỮNG MOTTET VÀ CÔNG-TY H. BLANC và HAUFF Đường Catinat, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thắng và rỏ vò)

Nước PERRIER

Soda, mua nguyên thùng và vs. ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nhả ra SỮA BẠC NGỌT CONDENSE Sữa đặc không đường condensed

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS Máy viết chữ hiệu UNDERWOOD, viết rõ ràng làm.

Trẻ này trị bệnh cảm hay làm, tiệm Nhi-Thiên-Đường có bán.

Lời rao

Kính cáo công chư, quý ông và, quý thê đấng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mít chủ tiệm bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể từ ngày 1° d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 48. Xin quý ông và quý thê nhắm lực nhân du, xin ghé tiệm tôi xem thơ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MÍT 48, rue d'Ormay, 48 - SAIGON

ĐẦU XỔ

Cửa nhà thuốc NHI-THIÊN-ĐƯỜNG 30, Rue de Canton, à Cholon

Thức đầu xổ này của bản-đường hết lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuận lương sạch sẽ, những người uống này trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc trong cảm như: đói, hội miên, ăn không được tiêu đường đại tiện rườ, bón.

Hễ dùng thức đầu này mà xổ thì thấy hiệu nghiệm luôn.

Cách dùng:

Sớm mai de bụng đói, trộn nó vào nước cà-phê mà uống.

Người lớn mỗi lần uống 1 vò.

Con út 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh.

Một tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Nước bọt de chữa răng

LIÊN-THIÊN-ĐƯỜNG 30, Rue de Canton, à Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất quý ra, cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết giữ gìn và sửa chữa, thì trong miệng người chưa bao giờ làm được răng của tượng ngọc, cho nên phải có một phương de chữa răng là có rất cần kíp.

Hỡi người vậy, cho nên bản-đường chúng tôi được nhân, và làm nên nước bọt de chữa răng này. Nó được nghiên cứu ra một thứ phân tốt, và làm cho miệng người dùng nó rất sạch. Nó được dùng nó mà sửa chữa và răng người dùng nó ngay, và nó cũng rất sạch, và nó cũng rất bền lâu, và nó cũng rất đẹp mắt.

Mỗi gói giá 0.370